

ПРО БАБУСЮ

або методичний аркуш для педагогів
(1–3 класи)

Методичний аркуш для педагогів до інсценізації «Про ліниву бабусю» в Divadle v Dlouhé.

Методичний аркуш пропонує заходи та методи, які налаштують учнів на теми вистави. Основна увага приділяється роботі зі ставленням до тем, розвитку креативності, емоційного та чуттєвого сприйняття, щоб теми вистави перегукувалися з повсякденним життям учнів. Методи, використані в методичному аркуші, – це переважно методи театральної освіти, орієнтовані на глибше розуміння персонажів, творчу роботу з власним тілом і голосом, а також на розвиток групової роботи, комунікації, аргументації, постановки запитань і обміну власними точками зору.

Ми пропонуємо два типи діяльності – перші заходи можна провести з учнями до відвідування вистави, щоб налаштувати їх на тематику вистави, друга група заходів зосереджена на розвитку та поглибленні глядацького досвіду, тому доречно включати їх після відвідування вистави.

ПЕРЕД ІНСЦЕНІЗАЦІЄЮ

1. Речі, характерні для бабусі – «гра Я Є»

Попросимо учнів згадати про свою бабусю (якщо у них немає бабусі, вони можуть вибрати іншу знайому жінку похилого віку з їхнього району – тітку, сусідку, няню тощо). Які ключові слова спадають на думку?

Потім клас стає у коло і поступово, використовуючи свої тіла і ключові слова, створюють скульптуру на цю тему. Щоб створити скульптуру, ті, хто вже має ключове слово, кажуть речення, яке починається з «Я є (ключове слово)», і намагаються стати/сісти/лягти в просторі в позі, яка представляє ключове слово (наприклад Я – кекс бабовка, я – любов, я – посмішка, я – співчуття і т.д.), потім до нього/неї приєднується наступний студент зі своєю скульптурою і словами «Я є (ключове слово)» і так далі, поки всі разом не утворять скульптуру.

2. Що робить бабуся – пантоміма

У наступній вправі ми зосередимося на тому, що робить бабуся. Кожен учень обирає одну дію, яку, на його думку, робить бабуся. Потім учні по черзі зображують її пантомімою, а інші вгадують, що саме показує їхній однокласник. Після того, як всі по черзі вгадають, зображені дії можна повторити вголос і обговорити, які з них, на думку учнів, подобаються бабусі, а які вона виконує, бо мусить це робити. Чи є такі справи, які бабуся повинна робити, але які їй також подобаються?

3. Запитання до бабусі з вистави

Бабусю з вистави учні ще не знають. Проте нехай кожен з них спробує придумати запитання для нашої театральної бабусі, яке б він поставив їй, якби хотів познайомитися з нею ближче. Учителю запише запитання на окремих аркушах паперу і сховає їх, а учні працюватимуть з ними у вправі № 6, яка буде доречною після перегляду вистави.

4. Жива картина – бабусина мрія

Наша театральна бабуся має низку мрій і бажань, які вона вирішує здійснити. Спробуйте з'ясувати, що це можуть бути за мрії. Клас ділиться на пари або трійки для спільної роботи. Кожна група придумує одну МРІЮ (або бажання), яку, на їхню думку, така бабуся могла б захотіти здійснити. Цю мрію кожна група підготує для інших у вигляді «живої картини» – учні разом розташуються в просторі як застигли статуї (вони намагатимуться зобразити мрію своїм ставленням, жестом, виразом обличчя та взаємною позицією). Жива картина також може бути розіграна – тобто після того, як учні стануть у застиглий образ, вчитель плесне в долоні, а учні оживляють ситуацію (розігрують).

ПІСЛЯ ІНСЦЕНІЗАЦІЇ

5. Обговорення вистави в колі

Після перегляду вистави можна обговорити глядацькі враження у спільній дискусії.

Тут ми пропонуємо можливі запитання та теми:

- а) Коли я закриваю очі і згадую виставу, який колір я бачу?
- б) Що таке скапулярій і для чого він був у бабусі?
- в) Чи були деякі сні бабусі схожими на ті, які ви створили в живих картинах?
- г) Які ще бабусині сні ви бачили в театрі?
- ґ) Якою була бабуся у виставі? Придумайте різні прикметники.
- д) Як ви думаєте, чи була бабуся лінивою? Чому так і чому ні?
- е) Чи бачили ми у виставі якісь музичні інструменти?

6. Гарячий стілець для постаті

Тепер можна повернутися до запитань, які учні придумали перед виставою і які вчитель записав на аркушах паперу. На деякі запитання учнів вистава не дала відповіді, але їх також можна використати. Учитель також може додати власні запитання (наприклад: Чи займався ти раніше адреналіновими видами спорту? Які іноземні країни ти відвідав? Що нового дізнався?).

Кожен учень отримає аркуш паперу із запитанням і подумає, як би, ймовірно, відповіла на нього бабуся з вистави. Якщо питання стосується чогось, про що не йшлося в п'єсі, спробує вигадати відповідь, виходячи з того, як бабуся поводитися в інших ситуаціях. Поруч підготовлений стілець, на який по черзі сідають учні. Сідаючи на нього, вони на мить стають бабусею з вистави, читають запитання і намагаються відповісти на нього в ролі бабусі. Йдеться не про імітацію бабусі як актора, а про те, щоб якомога краще співпережити мисленню героїні.

7. Якою буде моя мрія, коли я досягну віку бабусі?

Повторимо вправу з живими картинами. Цього разу група повинна показати в живій картині мрію, яку кожна з них могла б мати у віці своєї бабусі. Учні можуть вибрати, чи представити кілька яскравих зображень групою (по одному для кожного учня), чи вони вирішать представити одну спільну мрію групою. Учні можуть показати більше однієї живої картини від групи (по одній на кожного учня) або показати одну спільну мрію від групи.